

Sygnatura akt VI Ka 437/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **10 sierpnia 2018** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Marcin Mierz

Sędziowie SO Ewa Trzeja-Wagner (spr.)

SO Kazimierz Cieślikowski

Protokolant Anna Badura

po rozpoznaniu w dniu 10 sierpnia 2018 r.

przy udziale oskarżyciela prywatnego W. L.

sprawy **A. K.** ur. (...) w O.

syna J. i J.

oskarżonego z art. 212 § 1 kk, art. 212 § 1 kk w zw. z art. 216 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 5 lutego 2018 r. sygnatura akt II K 57/16

na mocy art. 437 § 1 kpk i art. 636 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. obciąża oskarżyciela prywatnego kosztami sądowymi za postępowanie odwoławcze, ustalając, że wydatki Skarbu Państwa pokryte zostały uiszczonymi zryczałtowanymi wydatkami postępowania i wymierza oskarżycielowi prywatnemu opłatę za II instancję w kwocie 100 (sto) złotych.

Sygn. akt: VI Ka 437/18

UZASADNIENIE

Od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze z dnia 5 lutego 2018 r. sygn. akt II K 57/16 apelację wniósł pełnomocnik oskarżyciela prywatnego W. L..

Pełnomocnik oskarżyciela prywatnego zarzucił orzeczeniu:

1. obrazę prawa materialnego tj. art. 212 § 1 k.k. – poprzez błędne uznanie, że wypowiedzi oskarżonego wygłoszone w dniu 9 lipca 2015 r. podczas posiedzenia Komisji (...) Z. nie stanowiły pomówienia oskarżyciela prywatnego w rozumieniu tego przepisu;
2. obrazę prawa materialnego tj. art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 213 § 2 k.k. – poprzez błędne uznanie, że wypowiedzi oskarżonego wygłoszone w dniu 9 lipca 2015 r. podczas posiedzenia Komisji (...) Z. nie stanowiły zniesławienia

oskarżyciela prywatnego, ze względu na fakt, że oskarżony powtarzał twierdzenia, które słyszał od wielu różnych osób, a zatem miał prawo uważać, że są one prawdziwe;

3. obrazę prawa materialnego tj. art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 213 § 2 k.k. – poprzez błędne uznanie, że wygłoszone przez oskarżonego wypowiedzi w dniu 9 lipca 2015 r. podczas posiedzenia Komisji (...) Z. stanowiło działanie w obronie społecznie uzasadnionego interesu;

4. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść zaskarżonego wyroku – tj. art. 410 i art. 7 k.p.k. poprzez nieprawidłową i sprzeczną z zasadami logiki i doświadczenia życiowego ocenę przeprowadzonych w postępowaniu dowodów, w szczególności dowodu z wyjaśnień oskarżonego i danie mu wiary w całości w zakresie tego, że działał w obronie społecznie uzasadnionego interesu, choć twierdzenie takie stoi w sprzeczności z treścią wypowiedzi wygłoszonych przez niego w dniu 9 lipca 2015 r. podczas posiedzenia Komisji (...) Z., co doprowadziło do błędnego uznania, że oskarżony nie popełnił zarzucanego mu czynu;

5. błąd w ustaleniach faktycznych – polegający na przyjęciu, że (i) wypowiedzi oskarżonego wygłoszone przez niego w dniu 9 lipca 2015 r. podczas posiedzenia Komisji (...) Z. nie stanowiły pomówienia oskarżyciela prywatnego; (ii) wypowiedzi oskarżonego wygłoszone przez niego w dniu 9 lipca 2015 r. podczas posiedzenia Komisji (...) Z. wskazane w akcie oskarżenia były zgodne z prawdą; (iii) wypowiedzi oskarżonego wygłoszone przez niego w dniu 9 lipca 2015 r. podczas posiedzenia Komisji (...) Z. stanowiły działanie przez niego w obronie społecznie uzasadnionego interesu.

W oparciu o powyższe zarzuty pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniósł o:

- uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy, po rozpoznaniu apelacji stwierdził, iż w zakresie sformułowanych w niej wnioskach oraz istoty zarzutów jest ona bezzasadna i na uwzględnienie nie zasługuje.

W toku postępowania nie doszło do naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów postępowania wskazanych w apelacji. Sąd I instancji, rozpoznając sprawę, przeprowadził postępowanie dowodowe starannie, miał na uwadze wszystkie zebrane dowody, poddał je należytej i wszechstronnej ocenie. Sąd wskazał, którym dowodom, w jakiej części i dlaczego daje wiarę, względnie wiary odmawia. Wbrew twierdzeniu skarżącego ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji nie przekracza granic swobodnej oceny dowodów wyznaczonych treścią art. 7 k.p.k. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego, przekonanie sądu o wiarygodności jednych dowodów i niewiarygodności innych pozostaje pod ochroną przepisu art. 7 k.p.k., jeśli tylko:

- jest poprzedzone ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy,

- stanowi wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonego,

- jest zgodne ze wskazaniem wiedzy i doświadczenia życiowego, a nadto zostało wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku.

Pełnomocnik oskarżyciela prywatnego nie wykazał, aby którykolwiek z powyższych warunków nie został dotrzymany. Skarżący powinien wykazywać konkretne błędy w samym sposobie dochodzenia do określonych ocen, przemawiające w zasadniczy sposób przeciwko dokonaniem rozstrzygnięciu. W grę może wchodzić np. pominięcie istotnych środków dowodowych, niedostrzeżenie ważnych rozbieżności, uchylenie się od oceny wewnętrznych, czy wzajemnych sprzeczności. Bez wykazania, że ocena dowodów wyrażona przez sąd orzekający jest sprzeczna z zasadami logiki i doświadczeniem życiowym, żadna ze stron procesowych nie uzyskuje uprawnienia do podważania stanowiska sądu (tak m.in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 29 lipca 2007 r., sygn. akt IV KK 157/07, Biuletyn Prokuratury Krajowej 2007/15/40, Prokuratura i Prawo - wkładka 2008/1/12 i w wyroku tego Sądu z dnia 3 września 2002 r., sygn. akt: V KK 15/02). Wręcz przeciwnie pełnomocnik oskarżyciela prywatnego poza stwierdzeniem, że doszło do naruszenia art. 7 k.p.k. w istocie w swojej apelacji nie przedstawił żadnych argumentów mogących podważyć

stanowisko Sądu I instancji. Twierdzenia skarżącego, bez poparcia ich rzeczowymi argumentami, nie mogą zatem uchodzić za trafne.

Uwzględniając treść zebranych w sprawie dowodów, Sąd odwoławczy nie podziela zarzutu o rzekomym błędzie ustaleń faktycznych, który zachodzi, gdy treść dokonanych ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd nie odpowiada zasadom rozumowania, a błąd mógł mieć wpływ na treść orzeczenia. Zarzut nie jest bowiem uzasadniony, gdy (jak w niniejszej sprawie), sprowadza się do samego kwestionowania stanowiska Sądu meriti, czy do polemiki z jego ustaleniami. Natomiast sama możliwość przeciwstawienia ustaleniom Sądu odmiennego poglądu nie wystarcza do stwierdzenia, że Sąd Rejonowy popełnił istotny błąd ustaleń faktycznych. Zarzut taki powinien wskazywać nieprawidłowości w rozumowaniu Sądu w zakresie istotnych ustaleń, a tego skarżący w wystarczającym stopniu nie zdołał uczynić (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 6 lutego 2013 r. sygn. akt II AKA 261/12).

Jeszcze raz należy podkreślić, że apelacja zarzucająca błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku jest skuteczną tylko wówczas, gdy jej autor wykaże, że ustalenia dokonane przez sąd orzekający są wbrew wskazaniom wiedzy, zasadom doświadczenia życiowego bądź wyciągnięte z nich wnioski sprzeczne są z prawidłami logicznego rozumowania, względnie wskaże jakie fragmenty poczynionych ustaleń nie znajdują odzwierciedlenia w ujawnionych dowodach albo jakie istotnie dowody zostały pominięte przy dokonywaniu oceny materiału dowodowego. W tej sytuacji należy stwierdzić, że kontrola odwoławcza zaskarżonego orzeczenia doprowadziła do stwierdzenia, iż Sąd I instancji dokonał właściwej oceny całokształtu zebranego materiału dowodowego, trafnie odtworzył na jego podstawie stan faktyczny, po czym przeprowadził prawidłową subsumcję ustalonych faktów pod przepisy prawa karnego materialnego słusznie uznając, że oskarżony jest niewinny.

Sąd Rejonowy treści wypowiedzi oskarżonego zestawił z zeznaniami świadków E. K. (1), E. K. (2), J. G. i A. S. oraz ze zgromadzonymi dokumentami i doszedł do wniosku, że oskarżony wypowiadał się w kwestii zdarzeń prawdziwych. Kryterium prawdziwości zarzutu zostanie spełnione wówczas, gdy jego treść, w części, która może poniżyć w opinii publicznej bądź narazić na utratę zaufania potrzebnego do danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności odpowiada rzeczywistości.

Ustalenie to umożliwiło zbadanie czy nie zachodzi w odniesieniu do działań oskarżonego kontratyp z art. 213 k.k. - czyli, innymi słowy, czy nie zachodzą okoliczności wyłączające bezprawność działania. Pierwszą przesłanką, która znosi przestępczy charakter pomówienia jest bowiem prawdziwość zarzutu, co oznacza zgodność jego treści z rzeczywistością. Szczegółowo w tej kwestii wypowiedział się Sąd Rejonowy, a Sąd odwoławczy w pełni akceptuje stanowisko zaprezentowane w pisemnych motywach rozstrzygnięcia. Potwierdzić też należy, iż postępowanie A. K. było podyktowane obroną społecznie uzasadnionego interesu. W treści art. 213 § 2 k.k., statuującego kontratyp dozwolonej krytyki, mowa jest nie o "interesie społecznym" lecz o "interesie społecznie uzasadnionym". Zakres drugiego z tych terminów jest znacznie szerszy, jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy, gdyż społecznie uzasadnione działania mogą być podejmowane także w interesie jednostki. Przyjęcie działania w obronie społecznie uzasadnionego interesu wymaga ustalenia, że sprawca kierował się tylko taką intencją, a nie innymi względami. W przedmiotowej sprawie wszystkie te warunki zostały spełnione i dlatego uznanie, że oskarżony działał w warunkach kontratypu okazuje się uzasadnione.

Podnoszony lub rozgłaszany zarzut wtedy jest pomówieniem, w znaczeniu art. 212 § 1 i 2 k.k., gdy dotyczy postępowania osoby pomawianej lub jej właściwości, co w rozpoznawanej sprawie nie zaistniało. Wypowiedzi oskarżonego nie odnosiły się jak słusznie stwierdził Sąd Rejonowy, do cech osobistych oskarżyciela prywatnego, ani też do sposobu jego życia czy też właściwości dotyczących jego osoby. Nieistotne jest, że posiedzenie nie dotyczyło kwestii bezpieczeństwa czy spokoju na ulicy (...). Oskarżony nawiązywał do zdarzeń, które mają miejsce w tym rejonie i absolutnie jego wypowiedzi nie można interpretować jakoby sprawcą i inicjatorem wszystkich niewłaściwych zachowań był oskarżyciel prywatny.

Uzasadnienie pisemne zaskarżonego wyroku uwzględnia w całości przeprowadzone w toku postępowania dowody, rzetelnie wskazując w oparciu o jakie dowody i z jakiej przyczyny Sąd czynił ustalenia faktyczne. Skoro tak,

prawdziwość zarzutów podniesionych przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego nie mogła zostać uznana za dowiedzioną.

Z wszystkich przedstawionych powodów, Sąd odwoławczy w oparciu o przepis art. 437 § 1 k.p.k. utrzymał w mocy zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego.